

Regeringens proposition

1981/82: 205

om reglering av priserna på fisk, m. m.;

beslutad den 1 april 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

ANDERS DAHLGREN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om reglering av priserna på fisk under budgetåret 1982/83.

Dessutom läggs fram förslag om bidrag till förbättring och utbyggnad av fiskehamnen i Simrishamns kommun.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-04-01

Närvarande: statsrådet Ullsten, ordförande, och statsråden Wikström, Friggebo, Dahlgren, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander

Föredragande: statsrådet Dahlgren

Proposition om reglering av priserna på fisk, m. m.

1 Inledning

Regeringen uppdrog den 26 november 1981 åt statens jordbruksnämnd att, efter överläggningar med fiskets förhandlingsdelegation och nämndens konsumentdelegation, avge förslag beträffande prisregleringen på fisk under budgetåret 1982/83. Förslaget skulle utformas med utgångspunkt i de av riksdagen år 1978 beslutade allmänna riktlinjerna för fiskeripolitiken och de år 1981 beslutade riktlinjerna för prisregleringen på fisk. Nämnden borde även avge förslag till disposition av medel ur prisregleringskassan för fisk för att bestrida kostnader för utsättning av laxfisk och ål.

Jordbruksnämnden har i skrivelse den 8 mars 1982 inkommit med sina förslag med anledning av uppdraget. Nämndens skrivelse bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

Fiskeristyrelsen har med yttrande överlämnat en skrivelse från Simrishamnns kommun med anhållan om bidrag till förbättring och utbyggnad av kommunens fiskchamn. Länsstyrelsen har inkommit med en skrivelse i ärendet.

I prop. 1981/82: 100 (bil. 13 s. 70) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1982/83 till Prisreglerande åtgärder på fiskets område beräkna ett förslagsanslag av 1 000 kr. Jag anhåller att nu få ta upp denna fråga.

2 Föredragandens överväganden

2.1 Reglering av priserna på fisk m. m.

Riksdagen beslöt år 1978 om nya riktlinjer för prisregleringen på fisk (prop. 1977/78:112, JoU 1977/78:23, rskr 1977/78:272). Mot bakgrund härav tillämpas ett nytt prisregleringssystem, normprissystemet, fr. o. m. innevarande budgetår (prop. 1980/81:198, JoU 1980/81:37, rskr 1980/81:423).

Formerna för det nya prisregleringssystemet innebär i huvudsak att normpriser och normkvantiteter för olika fiskslag fastställs av statsmakterna efter förslag av jordbruksnämnden. Regleringen sker bl. a. genom utbetalande av pristillägg och överskottspriser. Nämndens förslag föregås av överläggningar mellan jordbruksnämnden, konsumentdelegationen och fiskets förhandlingsdelegation. Nivån på normpriserna avvägs så att den i princip ger fisket kompensation för ökade kostnader och fiskarna en rimlig ersättning för sitt arbete. Normkvantiteterna anger för vilka kvantiteter pristillägg utgår och fastställs i syfte att hindra att prisstödet leder till icke önskvärda överskott av konsumtionsfisk.

Prisregleringen finansieras i första hand med medel ur prisregleringskassan för fisk. Till prisregleringskassan förs prisregleringsavgifter samt införsel- och utförselavgifter på fisk m. m. Prisregleringsavgift tas ut på svenskfångad saltvattensfisk och på importfisk av motsvarande slag med stöd av lagen (1974:226) om prisreglering på fiskets område. Avgiften är i regel 6% av inköpspriset resp. av importvärdet.

Prisregleringen sker i avräkningsprisleddet, dvs. det led där fiskarens egen försäljning sker.

Pristilläggets storlek beslutas av jordbruksnämnden för regleringsperioder om fyra till fem veckor. Vid sitt beslut har nämnden att i första hand ta hänsyn till uppnått avräkningspris, s. k. jämförelsepris, som utgör ett genomsnitt för hela landet.

Pristillägget skall inte motsvara hela skillnaden mellan jämförelsepris och normpris. Frågan om storleken av den andel av skillnaden mellan normpris och jämförelsepris som bör utgå i pristillägg tas upp i överläggningarna. Beräkningen av jämförelsepris och utbetalning av pristillägg görs av regleringsföreningen Svensk fisk, ekonomisk förening. Genom statens pris- och kartellnämnds försorg sker en fortlöpande uppföljning av partipriser samt en analys av kostnader och marginaler hos förstahandsmottagarna.

En lägsta prisnivå skall upprätthållas för den fisk som säljs på marknaden. Fisk som inte kan säljas till lägstapris skall övertas av Svensk fisk. För dessa överskott betalar föreningen ett s. k. överskottspris.

Det ankommer på Svensk fisk att inom ramen för direktiv som ges av jordbruksnämnden fastställa lägstapriser och överskottspriser för norm-

prissatta fiskslag liksom att besluta om övriga stödåtgärder inom ramen för den löpande verksamheten. Jordbruksnämnden meddelar närmare bestämmelser om pristilläggen och om hur utbetalning av pristilläggen skall ske.

För att tillgodose konsumentintresset skall prisdämpande åtgärder kunna vidtas om priserna överstiger fastställt normpris.

När det gäller dispositionen av de medel som ställs till Svensk fiskes förfogande tillämpas systemet enligt följande. Statsmakterna fastställer på förslag av jordbruksnämnden en medelsram för prisregleringen under budgetåret. Jordbruksnämndens förslag till medelsram skall utöver ramens totala storlek innefatta förslag om uttag av prisregleringsavgift samt tilldelning av medel ur prisregleringskassan och konjunkturutjämningsfonden. Inom medelsramen får Svensk fisk täcka de totala kostnaderna för regleringen, dvs. för pristillägg, inlösen av överskott samt för administration och upplysningsverksamhet. Utöver den angivna medelsramen får föreningen för att täcka de totala kostnaderna för prisregleringen även använda de räntor som flyter in på föreningens och konjunkturutjämningsfondens medel. I den mån de medel som på angivet sätt ställts till föreningens förfogande inte förslår för att täcka kostnaderna för prisregleringen under ett regleringsår får föreningen vid oförutsedda behov ta i anspråk medel ur konjunkturutjämningsfonden intill högst en fjärdedel av fondens behållning. Jordbruksnämnden får medge att mer än en fjärdedel förbrukas. Fondens behållning får inte utan regeringens medgivande understiga 20 milj. kr.

Fisk som övertas av Svensk fisk som överskott försäljs av föreningen. Vissa medel utöver marknadsintäkterna kan disponeras av föreningen för inlösen av överskotten från fiskaren/fiskelaget. Ifrågavarande medel anges som en delram inom den totala medelsramen och skall utgöra grund för föreningens överväganden om överskottspriser under det kommande regleringsåret.

Efter överläggningar i enlighet med regeringsuppdraget har statens jordbruksnämnd lagt fram förslag om reglering av priserna på fisk m. m. under budgetåret 1982/83. Förslaget har biträttats av de båda delegationerna. Jag övergår nu till att behandla nämndens förslag.

För sill/strömning väntas fångstutrymmet för år 1982 uppgå till ca 132 000 ton vilket ungefär motsvarar 1981 års nivå. Fångstutrymmet för torsk förutses för år 1982 öka kraftigt jämfört med år 1981. Uttryckt i landad vikt kan fångstutrymmet väntas bli ca 60 000 ton. Fångsten år 1981 uppgick preliminärt till 43 000 ton. Liksom förhållandet är beträffande sill/strömning, kommer huvuddelen av fångsten av torsk att tas i Östersjön.

När det gäller avsättningsutrymmet för sill/strömning har under en följd av år 35 000–40 000 ton av svenska fiskares fångster kunnat avsättas på den inhemska marknaden. Till följd av bl. a. minskade livsmedelssubventioner har den bedömningen gjorts att en viss ökning av den inhemska avsättningen av fisk och fiskprodukter kan komma till stånd. Det torde i

första hand gälla de mindre storlekarna av sill/strömming. Den europeiska marknaden för konsumtionssill brukar bedömas vara i storleksordningen 400 000 ton. Några större förändringar förutses inte under det närmaste året.

Kapaciteten inom den svenska beredningsindustrin för produktion av djupfrysta torskfiléer har ökat kraftigt de senaste åren. I mitten av 1980-talet beräknas åtminstone 30 000 ton torsk kunna avsättas på den inhemska marknaden. Samtidigt är den internationella marknaden för torsk åtminstone f. n. mycket god.

Vad gäller övriga fiskslag finns ett påtagligt importbehov eftersom de svenska fiskarnas fångster inte täcker efterfrågan.

Prisbildningen på sillmarknaden har sedan sommaren 1981 varit instabil. Det finns enligt nämnden ingen anledning anta att det under kommande regleringsperiod inträffar något som gör marknadsbilden mer positiv från fiskets synpunkt. Ett osäkerhetsmoment som tillkommit den senaste tiden är återinförandet av silltullarna i EG och den effekt detta kan få på den svenska sillexporten. Sillpriserna under regleringsåret 1982/83 har mot denna bakgrund bedömts bli lika låga som under år 1981. Torskpriserna på europamarknaden är goda beroende framför allt på att tillgången på torsk minskat såväl i Nordsjön som i Atlanten. Den allmänna bedömningen är att priserna på torsk kommer att ligga kvar på en relativt hög nivå under det närmaste året.

Behållningen i Svensk fisks konjunkturutmjänningsfond uppgick den 1 juli 1981 till 47,7 milj. kr. Vid samma tidpunkt var behållningen i jordbruksnämndens prisregleringskassa 35,7 milj. kr., dvs. sammanlagt för fonden och kassan 83,4 milj. kr. Prisregleringsavgifter inkl. ränta beräknas ge ca 55 milj. kr. för innevarande regleringsår. De sammanlagda tillgångarna under året kan således beräknas till ca 135 milj. kr.

Prisregleringen under innevarande regleringsår kommer enligt jordbruksnämndens nuvarande bedömning att kosta sammanlagt ca 80 milj. kr. Det skulle i sin tur innebära att tillgångarna i jordbruksnämndens regleringskassa och Svensk fisks konjunkturutmjänningsfond sammanlagt skulle komma att minska till ca 55 milj. kr. per den 1 juli 1982. Härtill kommer ca 50 milj. kr. i intäkter från prisregleringsavgifter under förutsättning att avgiften bibehålls oförändrad. Sammanlagt skulle därmed ca 105 milj. kr. vid oförändrade prisregleringsavgifter stå till förfogande för prisregleringen under regleringsåret 1982/83.

Som utgångspunkt för förslaget till normpriser har nämnden haft normpriserna för innevarande regleringsår. Dessa har räknats upp med hänsyn till produktionskostnadsutvecklingen och löneutvecklingen för de stora löntagarkollektiven. Vidare har avdrag gjorts för en viss rationaliseringsvinst. Sammanvägt innebär detta en uppräkningsökning med 8%. Mot bakgrund av bl. a. lönsamhet och marknadsläge anser nämnden att normprishöjningen bör fördelas så att priset för stor sill räknas upp med knappt 4% och priset för övriga i systemet ingående fiskslag med knappt 10%.

Jordbruksnämnden föreslår att följande normpriser fastställs.

Fiskslag/ normprisgrupp	Nuvarande normpris (kr./kg)	Förslag till normpris (kr./kg)
Sill/strömning, stor	2:70	2:80
Sill/strömning, liten	1:95	2:14
Torsk	3:51	3:85
Kokräka	27:00	29:64
Övriggrupp I ¹	4:60	5:05
Övriggrupp II ²	5:70	6:26
Övriggrupp III ³	11:35	12:46
Övriggrupp IV ⁴	2:30	2:52

¹ I övriggrupp I ingår gråsej, vitling, sandskädda och pigghaj.

² I övriggrupp II ingår kolja, rödspotta, havskatt och lyrtorsk.

³ I övriggrupp III ingår kummel, rödtunga och berglunga.

⁴ I övriggrupp IV ingår lubb, skrubba och horngädda.

För innevarande regleringsår har normkvantitet fastställts endast för sill/strömning. Den uppgår till 88 000 ton. Jordbruksnämnden och delegationerna har enats om en mindre nedskärning av normkvantiteten för sill/strömning för att anpassa den prisstödda produktionen till av nämnden bedömt marknadsläge. Nämnden föreslår därför att normkvantiteten för regleringsåret 1982/83 sätts till 86 000 ton. Någon normkvantitet för andra fiskslag föreslås inte.

Jordbruksnämnden föreslår att pristillägg för samtliga fiskslag utom sill/strömning utgår med i princip 75 % av skillnaden mellan normpris och jämförelsepris. För sill/strömning bör pristillägg utgå med 70 % av skillnaden.

Under innevarande regleringsår får överskottspriset för sill/strömning utgöra högst 60 % av lägstapriset i den lägre serien, dvs. industripriserna. För torsk är motsvarande tal 70 % och för övriga fiskslag 80 % av lägstapriset i den lägre serien. För de mindre storlekarna av sill/strömning lämnas härutöver ett extra stöd. Stödet innebär att fiskaren i fast tillägg per kg erhåller skillnaden mellan en krona och överskottspriset. Nämnden föreslår att detta system skall gälla även under regleringsåret 1982/83. Hela frågan om överskottshanteringen kommer att utredas av jordbruksnämnden efter samråd med Svensk fisk och Sveriges fiskares riksförbund. Vissa ändringar i nu gällande system för överskotten bör enligt nämnden med regeringens medgivande kunna genomföras under loppet av kommande regleringsår under förutsättning att kostnadsramen inte överskrids.

Prisstöd utgår f. n. för de viktigare slagen av sötvattensfisk i form av fasta pristillägg. Dessa pristillägg är för innevarande regleringsår 1:55 kr. per kg för gädda, gös och sik och 1:10 kr. per kg för abborre, lake och siklöja. Jordbruksnämnden föreslår att dessa pristillägg räknas upp till 1:63 kr. resp. 1:16 kr. per kg. Vidare föreslås att pristillägg skall utgå endast om avräkningspriset till fiskaren minst motsvarar pristilläggets storlek.

Frånsett det särskilda pristillägget omfattas sötvattensfisker f. n. inte av prisregleringen. Från fiskets förhandlingsdelegation har framförts önskemål att frågan om prisreglering för dessa fiskslag utreds. Jordbruksnämnden avser att efter samråd med Svensk fisk utreda frågan inför nästa års överläggningar.

För råråka utgår under innevarande regleringsår ett fast pristillägg med 1: 50 kr. per kg. Jordbruksnämnden föreslår att detta pristillägg för det kommande regleringsåret räknas upp till 1: 60 kr. per kg.

Eftersom makrillfisket är ett utpräglat säsongfiske omfattas inte makrillen av normprissystemet. I stället har det tidigare regleringssystemet med minimi- och garantipriser bibehållits samtidigt som ett fast pristillägg utgår. Detta är under innevarande år 0: 50 kr. per kg. Vidare får Svensk fisk tillämpa speciella regler beträffande överskottshanteringen för ringnotsmakrill.

Jordbruksnämnden föreslår att nu gällande regler för makrill bibehålls även under regleringsåret 1982/83 samt att pristillägget räknas upp till 0: 55 kr. per kg.

Systemet med fasta pristillägg tillämpas även för fisket efter storbackelånga. Pristilläggen är f. n. för långa utan huvud 1: 63 kr. per kg och för långa med huvud 1: 39 kr. per kg. Jordbruksnämnden föreslår att dessa pristillägg för försäljningssäsongen 1982 räknas upp till 1: 73 kr. resp. 1: 47 kr. per kg.

Under innevarande regleringsår utgår ett särskilt låginkomststöd till fiskare på ostkusten. Stödet innebär att ett regionalt fraktstöd utgår med 11 öre per kg för strömming av storlek 2-4 som förs i land på ostkusten av yrkesfiskare bosatta inom ostkustens prisregleringsområde. Jordbruksnämnden föreslår att stödet utgår med oförändrat belopp även under regleringsåret 1982/83.

Slutligen föreslås att 1 milj. kr. anslås för ytterligare låginkomststöd inom fisket. Enligt förslaget bör det få ankomma på jordbruksnämnden att efter hörande av delegationerna besluta om den närmare utformningen av stödet.

Kostnaderna för rörliga pristillägg har uppskattats till ca 76 milj. kr. för budgetåret 1982/83. För täckande av Svensk fisks kostnader för överskottshanteringen har beräknats åtgå högst 6,0 milj. kr. Låginkomststöd och fasta pristillägg har vidare beräknats till sammanlagt 6,1 milj. kr. Skulle fisket efter storbackelånga utebli reduceras denna kostnad med 300 000 kr. Den sammanlagda kostnaden för prisregleringen beräknas således komma att uppgå till ca 88 milj. kr.

Jordbruksnämnden föreslår att 3 milj. kr. skall utgå från prisregleringskassan för att täcka kostnaderna för utsättning av laxfisk och ål under budgetåret 1982/83.

Jordbruksnämndens kostnader för uppbörd och kontroll av avgifter beräknas till ca 0,5 milj. kr. för det kommande regleringsåret.

Kostnaderna för Svensk fisks administration inkl. marknadsfrämjande åtgärder och upplysningsverksamhet föreslås få täckas genom de ränteeinktar som uppkommer hos föreningen eller konjunkturutjämningsfonden. I den mån dessa medel inte räcker till bör erforderligt medelsbehov få täckas genom uttag ur fonden.

De sammanlagda kostnaderna för regleringen under budgetåret 1982/83 inkl. administrations- och uppbördskostnader samt medel till utsättning av ål och lax beräknas komma att uppgå till ca 98 milj. kr.

Jordbruksnämnden föreslår att regleringsföreningen Svensk fisk för den löpande prisregleringsverksamheten för budgetåret 1982/83 tillförs 70 milj. kr. ur prisregleringskassan för fisk. Därutöver föreslås att föreningen bestrider kostnaderna för överskottshanteringen, de fasta pristilläggen och nyss nämnda former av låginkomstsatsning med medel ur konjunkturutjämningsfonden. Medel från fonden föreslås vidare få användas för att täcka de kostnader för pristilläggen som överstiger 70 milj. kr. samt de kostnader för föreningens administration m. m. som överstiger ränteeinkterna.

Jordbruksnämnden framhåller i sin skrivelse att förslaget till finansiering av prisregleringen för verksamhetsåret 1982/83 innebär att tillgångarna i Svensk fisks konjunkturutjämningsfond kommer att tömmas så gott som helt.

Kostnaderna för utsättning av ål och laxfisk samt jordbruksnämndens uppbördskostnader föreslås täckas med medel ur prisregleringskassan. I första hand för att finansiera utsättningskostnaderna samt kostnaderna för pristilläggen för sötvattensfisk föreslår nämnden en höjning av den nuvarande prisregleringsavgiften från 6 till 7 % fr. o. m. den 1 juli 1982.

Nämnda förslag till finansiering innebär att ur jordbruksnämndens prisregleringskassa för fisk skulle användas 73 milj. kr. Under förutsättning att förslaget till höjning av prisregleringsavgiften godtas kommer behållningen i prisregleringskassan enligt nämnden att uppgå till 5–8 milj. kr. vid utgången av regleringsåret 1982/83.

Jordbruksnämnden har i skrivelsen också velat särskilt fästa statsmakternas uppmärksamhet på vissa förhållanden rörande finansieringen av prisregleringen på fisk. Normprissystemet finansieras normalt via prisregleringsavgifter. Om det nuvarande relativt svaga marknadsläget består kommer fonderna enligt nämnden att vara så gott som tomma vid ingången till regleringsåret 1983/84. En fortsatt finansiering enbart via prisregleringsavgifter innebär då att avgiften måste höjas mycket kraftigt till storleksordningen 12–15 % och att ytterligare fiskslag beläggs med prisregleringsavgift. I samband med årets överläggningar har mot denna bakgrund diskuterats en viss modifiering av normprissystemet. Något förslag till sådan ändring har parterna inte kunnat enas om.

Jag kan biträda de förslag i fråga om prisregleringen på fisk under budgetåret 1982/83 som jordbruksnämnden har lagt fram efter överlägg-

ningar med fiskets förhandlingsdelegation och nämndens konsumentdelegation. Jag föreslår således att prisregleringen för fisk under budgetåret 1982/83 utformas så som nämnden har föreslagit och att föreslagna normpriser och föreslagen normkvantitet fastställs. Nämnden bör bemyndigas att på angivna grunder utbetala 70 milj. kr. till Svensk fisk för kostnaderna för pristillägg under tiden den 1 juli 1982—den 30 juni 1983 samt att lämna tillstånd för att de fasta pristillägg som jag redovisat i det föregående får utgå på sötvattensfisk, råråka, makrill och storbackelånga. Regionalt fraktstöd bör få lämnas med samma belopp som under budgetåret 1981/82 och enligt de närmare bestämmelser som nämnden beslutar. Nämnden bör vidare bemyndigas att disponera 1 milj. kr. för låginkomstsatsning.

Vid särskilda behov bör Svensk fisk liksom hittills få disponera högst en fjärdedel av behållningen i konjunkturutmättningsfonden för den löpande verksamheten. Likaså bör jordbruksnämnden få medge att mer än en fjärdedel av fonden får förbrukas. Fondens behållning bör dock inte utan regeringens särskilda medgivande få understiga 10 milj. kr.

Medel som anslagits ur prisregleringskassan för fisk till prisregleringen och som inte tas i anspråk under perioden bör få tillföras Svensk fisks konjunkturutmättningsfond.

Till prisregleringskassan för fisk bör liksom under innevarande år föras över högst 1 milj. kr. av de fettvaruavgifter som tas ut vid härdning av sillolja av inhemsk råvara, med avdrag för vad som beräknas restitueras vid export.

Medel ur prisregleringskassan för fisk bör även under nästa budgetår få användas för andra ändamål än som förut angetts, om regeringen anser det påkallat vid akuta svårigheter inom fisket.

Jag biträder också förslaget att 3 milj. kr. ur prisregleringskassan för fisk anslås för utsättning av laxfisk och ål under budgetåret 1982/83. Den närmare användningen av medlen bör få beslutas av regeringen efter förslag av fiskeristyrelsen.

Förslaget om en höjning av prisregleringsavgiften kan jag däremot inte biträda. Enligt min bedömning bör marknadsläget, bl. a. priserna till producent, kunna utvecklas något gynnsammare än som förutsatts, varigenom behovet av medel blir mindre än beräknat. Jag bedömer därför att jordbruksnämndens förslag om prisregleringen på fisk under budgetåret 1982/83 ändå kan genomföras. Jag vill framhålla att det främsta syftet med konjunkturutmättningsfonden är att dess medel skall kunna tas i anspråk under perioder med relativt låga marknadspriser. Uppenbart är dock att prisregleringskassan och konjunkturutmättningsfonden kommer att vara i stort sett tömda vid ingången av regleringsåret 1983/84. Jag vill här erinra om att riktpunkten för normprissystemet (prop. 1977/78: 112, JoU 1977/78: 23, rskr 1977/78: 272) är att regleringen i första hand bör bekostas inom ramen för regleringsekonomi. Frågan om vilka åtgärder som kan behöva vidtas om det visar sig att nuvarande system för finansiering av normpris-

systemet och andra åtgärder inom fiskprisregleringen inte är tillräckliga får tas upp när den kan bli aktuell. Det ankommer på jordbruksnämnden att bevaka frågan och ta erforderliga initiativ.

2.2 Statligt stöd till utbyggnad och förbättring av Simrishamns fiskehamn

Enligt kungörelsen (1971: 384, ändrad 1980: 366) om statsbidrag till fiskehamnar utgår bidrag till anläggning eller förbättring av hamn som behövs för yrkesfisket. Bidrag lämnas med ett belopp som motsvarar högst 50 %, eller om särskilda skäl föreligger, högst 90 % av anläggnings- eller förbättringskostnaden. Bidrag utgår från anslaget Bidrag till fiskehamnar m. m. under tionde huvudtiteln. För innevarande budgetår har 5 267 000 kr. anvisats för ändamålet. Ett lika stort belopp har anvisats för nästa budgetår (prop. 1981/82: 100 bil. 13 s. 63).

Simrishamns kommun har i skrivelse den 14 april 1981 ansökt hos fiskeristyrelsen om högsta möjliga statsbidrag till utbyggnads- och förbättringsarbeten i hamnen som omfattar såväl fritidsbåts- som fiskehamn. Kostnaderna har preliminärt beräknats till 40 milj. kr., varav 28,9 milj. kr. skulle belöpa sig på fiskehamnsdelen.

Fiskeristyrelsen har med eget yttrande överlämnat ärendet till regeringen den 11 december 1981. Styrelsen anför bl. a. att Simrishamn har en av landets mest betydande fiskehamnar och framhåller särskilt att såväl antal landningar som ilandförda sill- och fiskkvantiteter ökat betydligt under senare år samtidigt som beredningsindustrin har byggts ut. De viktigaste fångstplatserna ligger på kort gångavstånd utanför Simrishamn. Många fartyg från västkusten som tidigare frekventerat Simrishamn måste enligt styrelsen på grund av platsbrist söka sig till andra hamnar. Fiskeristyrelsen framhåller att kostnaderna för den planerade fritidsbåtshamnen enligt gällande bestämmelser inte kan täckas med bidrag från anslaget Bidrag till fiskehamnar m. m. Styrelsen tillstyrker emellertid att statsbidrag till fritidsbåtshamnen utgår i annan ordning. Fiskeristyrelsen har efter granskning av kommunens ansökan godkänt 17,4 milj. kr. av totalt 28,9 milj. kr. som bidragsberättigade kostnader för fiskehamnsdelen. Styrelsen tillstyrker statsbidrag med 60 % härav, dvs. ca 10,5 milj. kr. att utgå fr. o. m. budgetåret 1983/84.

Länsstyrelsen och kommunen har i en gemensam skrivelse till regeringen den 11 februari 1982 bl. a. anfört att den befintliga fiskehamnen i Simrishamn, som iordningställdes under 1950-talet, inte fungerar tillfredsställande. Kraven på hamnanläggningen bedöms komma att öka ytterligare under de närmaste åren. Simrishamn är i dag den hamn i landet där mest fisk för konsumtionsändamål landas och ca 400 personer sysselsätts direkt inom fiskenäringen.

För egen del anser jag att statligt stöd till en utbyggnad och förbättring av Simrishamns fiskehamn är motiverat. Förutsättningarna för fiske i

Östersjön med Simrishamn som landningsplats är goda. Simrishamns hamn är väl belägen i förhållande till fångstplatserna. Från energihushållningssynpunkt fäster jag stor vikt vid detta. Staten har under senare år i betydande utsträckning lämnat stöd till utvecklingen av fisket och fiskberedningsindustrin i området. Dessa insatser bör enligt min mening följas upp med iordningställande av en väl dimensionerad och ändamålsenlig fiskehamn. Även regionalpolitiska skäl talar för en utbyggnad av fiskehamnen. Området har tidigare drabbats av kraftig utflyttning till följd av brist på arbetstillfällen. Förutsättningarna för att statligt stöd till investeringar i fisket skall kunna leda till en livskraftig näring är mycket gynnsamma i Simrishamnsområdet. Jag fäster även stor vikt vid de arbetstillfällen som själva utbyggnaden av fiskehamnen ger under de närmaste åren.

Det statliga stödet bör såsom fiskeristyrelsen föreslagit lämnas i form av bidrag från anslaget Bidrag till fiskehamnar m. m. med högst 10,5 milj. kr. av en total kostnad på 17,4 milj. kr. Bidraget är emellertid av en sådan storleksordning att det inte ryms inom ramen för anslaget under ett budgetår. För att inte hindra en lämplig takt i utbyggnaden av landets fiskehamnar i övrigt bör bidraget till Simrishamns fiskehamn fördelas på en fyraårsperiod med början redan budgetåret 1982/83. Jag förordar därför att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att under innevarande budgetår få fatta beslut om statligt stöd till utbyggnad och förbättring av Simrishamns fiskehamn som innebär åtaganden om sammanlagt högst 10,5 milj. kr. under budgetåren 1982/83–1985/86. Lämnas sådant bemyndigande ankommer det på regeringen att meddela de närmare föreskrifter som behövs.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att för tiden den 1 juli 1982–den 30 juni 1983 reglering av priserna på fisk m. m. jämte vad därmed hänger samman samt användningen av medel får ske enligt de grunder som jag har förordat i det föregående,
2. bemyndiga regeringen att under budgetåret 1981/82 fatta beslut om bidrag till utbyggnad och förbättring av Simrishamns fiskehamn med högst 10 500 000 kr. att utgå under budgetåren 1982/83–1985/86.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

4 Anslagsfrågor för budgetåret 1982/83

TIONDE HUVUDTITELN

E. Fiske

E 16. Prisreglerande åtgärder på fiskets område

1980/81 Utgift	2 000 000
1981/82 Anslag	1 000
1982/83 Förslag	1 000

I det föregående har jag redovisat mina ställningstaganden till prisregleringen på fisk under budgetåret 1982/83. Dessa innebär att regleringen även under budgetåret 1982/83 i sin helhet bör kunna finansieras med medel ur prisregleringskassan för fisk och ur Svensk fisks konjunkturutjämningsfond. Anslaget bör föras upp med 1 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Prisreglerande åtgärder på fiskets område* för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Bilaga

JN STATENS JORDBRUKSNÄMND

Datum	Dnr
1982-03-08	320-379/82

Regeringen

Jordbruksdepartementet

Statens jordbruksnämnd med förslag till reglering av priserna på fisk m m under budgetåret 1982/83
(2 bilagor)

1. Förhandlingsuppdraget

Regeringen har i beslut den 26 november 1981 uppdragit åt statens jordbruksnämnd att efter överläggningar med Fiskets förhandlingsdelegation och jordbruksnämndens konsumentdelegation avge förslag beträffande prisregleringen på fisk under budgetåret 1982/83. Jordbruksnämnden företräder således staten vid dessa överläggningar. Med "parterna" avses i det följande jordbruksnämnden och de båda delegationerna. Förslaget skall utformas med utgångspunkt i de av riksdagen år 1978 beslutade allmänna riktlinjerna för fiskeripolitiken och de år 1981 beslutade riktlinjerna för prisregleringen på fisk. Enligt uppdraget bör nämnden även avge förslag till disposition av medel ur prisregleringskassan för att bestrida kostnader för utsättning av laxfisk och ål.

Jordbruksnämnden har nu överlagt med Fiskets förhandlingsdelegation och konsumentdelegationen angående prisregleringen på fisk under perioden 1 juli 1982 - 30 juni 1983. Överläggningarna har lett till en uppgörelse och i samförstånd med delegationerna lägger nämnden fram följande förslag till stödåtgärder inom fisket för nämnda period.

2. Utgångspunkter

De av riksdagen år 1978 beslutade allmänna riktlinjerna för fiskeripolitiken (prop 1977/78:112, JoU 1977/78:23, rskr 1977/78:272) omfattar ett inkomstmål, ett konsumentpolitiskt mål, ett produktionsmål, ett effektivitetskrav och ett regionalpolitiskt mål. Nämnden har berört dessa olika mål bl a i nämndens regleringskrivelse till regeringen den 8 april 1981.

De år 1981 beslutade riktlinjerna för prisregleringen på fisk innebär bl a att det s k normprissystemet togs i bruk. Den praktiska utformningen av systemet överensstämmer med den överenskommelse som träffades mellan parterna våren 1981 angående utformningen av prisregleringen för budgetåret 1981/82.

3. Normprissystemet

Normprissystemet, som togs i bruk den 1 juli 1981 innebär i huvudsak att normpriser och normkvantiteter för olika fiskslag fastställs av statsmakterna efter förslag av jordbruksnämnden. Normpriser skall i princip sättas så att fisket når avsedd lönsamhet enligt 1978 års riksdagsbeslut. Nämndens förslag föregås av överläggningar med Fiskets förhandlingsdelegation och nämndens konsumentdelegation.

Enligt normprissystemet skall fiskaren om avräkningspriset inte når upp till normpriset för respektive fiskslag, kunna erhålla viss andel av skillnaden i form av pristillägg. Under regleringsåret 1981/82 har denna andel fastställts till 75 %. Pristillägget utbetalas i efterhand på grundval av de avräkningsnotor som av förstahandsmottagaren skickats in till statistiska centralbyrån, SCB. Eftersom införandet medförde stora ändringar i förstahandsmottagarnas avräkningsrutiner och samtidigt i viss mån nya arbetsuppgifter för regleringsföreningen Svensk Fisk och SCB uppstod vissa problem som till en början medförde en viss fördröjning vid utbetalandet av pristillägget.

Vid den kontrollstationsförhandling som enligt uppgörelsen ägde rum i slutet av 1981 enades man om att under perioden 1 januari - 30 juni 1982 införa ett särskilt stöd för överskott av mindre sill/strömming. Anledningen härtill var att man på vissa håll bland fiskarna erhöll ingen eller mycket liten betalning för dessa överskott medan man i det tidigare prisregleringssystemet erhöll ett s k garantipris för överskotten.

Av bilaga 1 framgår jämförelsepriser (=genomsnittliga avräkningspriser för samtliga pristilläggsberättigade fiskslag längs hela kusten) under första resp andra halvåret 1981. I pristillägg för andra halvåret 1981 har utbetalats sammanlagt ca 26 milj kr.

4. Inkomstmål och inkomstutveckling

Enligt 1978 års riksdagsbeslut sammanfattas målsättningen för fiskeripolitiken på följande sätt.

"Målen för fiskeripolitiken bör vara att skapa förutsättningar för att de som är sysselsatta i fiskerinäringen kan få både en ekonomisk och social standard som är jämförbar med den som erbjuds inom andra näringar och trygghet i arbetet samtidigt som konsumenterna erbjuds fisk av god kvalitet till rimliga priser. Inom de gränser som ges av en ansvarsfull hushållning av fisktillgångarna bör fisket bedrivas så effektivt som möjligt och fångsterna bestämmas av möjligheterna till lönsam och stabil avsättning. Samtidigt bör hänsyn tas till behovet av sysselsättning främst i kust- och skärgårdsområden där fisket har stor regionalpolitisk betydelse".

Inkomstmålsättningen har i propositionen närmare definierats att avse de fiskare som är sysselsatta i ett rationellt bedrivet yrkesfiske. Trålfiske svarar för den helt dominerande delen eller 70 - 80 % av fångsterna av de fiskslag som ingår i regleringen. Till antalet utgör trålfiskarna endast ca 40 % av hela fiskarkåren i saltsjöfisket. Inkomstutvecklingen inom trålfisket har därför lagts till grund för bedömningen av inkomsterna inom fiskarkåren. Utvecklingen av de taxerade nettoinkomsterna för trålfiskare framgår av efterföljande tabell. Med taxerad nettoinkomst avses nettoinkomsten efter avdrag för egenavgifter och gjorda underskottsavdrag. Under 1976 - 1978 har inkomsterna ökat för trålfisket. Enligt SCB:s deklarationsundersökning har de taxerade inkomsterna efter 1978 minskat för trålfisket. Detta ger emellertid inte en helt riktig bild av utvecklingen eftersom möjlighet att skattefritt kunna fondera vissa delar av inkomsterna till s k allmän investeringsreserv infördes år 1979. År 1980 tillkom regler om s k resultatutjämningsfond. Angivna fonderingsmöjligheter medför att fiskaren vid goda inkomstår kan minska sin skatt och vid sämre inkomstår kan ta fram inkomsten och därmed få den beskattad till en lägre marginalskatt än eljest hade varit fallet. Endast för fiskare med licens gäller att investeringsreserven förutom till investeringar även får användas till privat konsumtion.

Avsättningarna till allmän investeringsreserv uppgick år 1979 till mellan 4 500 kronor och 9 300 kronor. Avsättning till allmän investeringsreserv samt resultatutjämningsfond uppgick år 1980 till mellan 4 700 kronor och 10 100 kronor. Om hänsyn tas till dessa skattefonderingar får inkomsterna efter år 1978 i allmänhet anses ha ökat.

Tabell 1. Samtliga taxerade nettoinkomster. Trålfiskare. Kronor

	<u>Ostkusten</u>	<u>Sydkusten</u>	<u>Västkusten</u>		
			<u>Sill</u>	<u>Räka</u>	<u>Övrigt</u>
1976	34 000	46 600	47 900	44 500	38 100
1977	37 600	57 600	65 300	46 500	52 700
1978	46 700	80 900	73 100	51 400	57 000
1979 ¹⁾	43 900	69 700	66 600	58 800	56 800
1980 ¹⁾	45 700	67 800	68 800	58 500	55 100

Rättvisa inkomstjämförelser mellan fiskare och andra grupper är svåra att göra. Av tillgängligt inkomstmaterial synes emellertid gälla att trålfisket i genomsnitt år 1980 nådde upp till ungefär samma inkomstnivå som arbetarkollektivet. Inom trålfisket förekommer dock stora inkomstvariationer.

1) Avsättning till allmän investeringsreserv respektive resultatutjämningsfond har påverkat inkomstbeloppet i negativ riktning.

Av tabell 2 framgår sammanräknad inkomst år 1980 för trålfiskare resp arbetare (gifta och ogifta). Med sammanräknad inkomst avses inkomst före underskottsavdrag och övriga allmänna avdrag. För fiskarna har dock inkomsterna påverkats av ovan nämnda avsättningar till inkomstreglerande fonder.

Tabell 2. Sammanräknad inkomst år 1980. Kronor

	<u>År 1980</u>
<u>Trålfiskare</u> 1)	67 800
Ostkusten	50 400
Sydkusten	77 300
Västkusten, sill	73 900
, räka	64 600
, övrigt	61 500
<u>Arbetare</u> 2)	
Gifta	72 700
Ogifta	66 100

1) Avsättning till allmän investeringsreserv respektive resultatutjämningsfond har påverkat inkomstbeloppet i negativ riktning.

2) Framskrivning från 1979. Något osäker siffra.

5. Prognos för fångster och avsättning samt marknadsbedömning för 1982/83

Fiskeristyrelsen genomför i en särskild planeringskommitté i samråd med jordbruksnämnden och i samarbete med Sveriges fiskares riksförbund en fortlöpande planering av fiskets omfattning och inriktning på kortare och längre sikt. Senast framlagda plan avser prognoser och åtgärdsförslag för femårsperioden 1982/83 - 1986/87.

Fångstutrymmesprognosen bygger på dels förutsebara biologiska förutsättningar, dels det fångstutrymme i form av fångstkvoter som svenskt fiske kan förväntas bli tillförsäkrat under prognosperioden.

För sill/strömming beräknas fångstkvoterna sannolikt inte öka jämfört med 1981 - 82 års nivå. En osäkerhetsfaktor är fortfarande tidpunkten för att återupptagande av ett mer betydande legalt sillfiske i Nordsjön. För torsk räknar planeringskommittén med att kvoterna jämfört med 1980 kommer att vara relativt oförändrade vid 80-talets mitt. Möjligen kan kvoterna öka något. För övriga fiskslag bedöms förändringarna bli relativt begränsade.

För sill/strömning förväntas fångstutrymmet för år 1982 uppgå till ca 132 000 ton. Osäkerheten i prognosen är dock stor eftersom bindande avtal ännu ej slutits mellan Sverige och EG vad gäller bl a fördelningen av fångsterna i Skagerrak och Kattegatt. Fångstutrymmet år 1982 skulle med här angiven prognos innebära att fångsterna kan förväntas bli ungefär lika stora som år 1982. Fångstutrymmet för torsk förutses för år 1982 öka kraftigt jämfört med år 1981. Uttryckt i landad vikt kan fångstutrymmet förväntas bli ca 60 000 ton. Fångsten år 1981 uppgick preliminärt till 43 000 ton. Liksom förhållandet är beträffande sill/strömning, kommer huvuddelen av fångsten av torsk att tas i Östersjön.

När det gäller avsättningsutrymmet för sill/strömning har under en följd av år 35 000 - 40 000 ton av svenska fiskares fångster kunnat avsättas på den inhemska marknaden. Till följd av bl a minskade livsmedelssubventioner har den bedömningen gjorts att en viss ökning av den inhemska avsättningen kan komma till stånd. Det torde i första hand gälla de mindre storlekarna av sill/strömning. Vad gäller den europeiska marknaden för konsumtionssill brukar den bedömas vara i storleksordningen 400 000 ton. Några anmärkningsvärda förändringar förutses inte under det närmaste året.

Vad gäller torsk har kapaciteten inom den svenska beredningsindustrin för produktion av djupfrysta torskfiléer ökat kraftigt de senaste åren. I mitten av 1980-talet räknar planeringskommittén med att åtminstone 30 000 ton torsk bör kunna avsättas på den inhemska marknaden. Samtidigt är den internationella marknaden för torsk åtminstone f n mycket god.

Vad gäller övriga fiskslag finns ett påtagligt importbehov eftersom de svenska fiskarnas fångster inte täcker efterfrågan.

I normprissystemet är normpriset den prisnivå som förutsätts ge fisket den med inkomst målet avsedda lönsamheten. I den mån det genomsnittliga avräkningspriset till fiskaren (jämförelsepriset) understiger normpriset utgår viss del av skillnaden som pristillägg. Vid en beräkning av kostnaderna för prisregleringen under det kommande regleringsåret är således bedömningar av marknadspriserna väsentliga. Av stor betydelse för regleringskostnaderna är också en bedömning av storleken av pristillägsberättigade kvantiteter. Detta gäller självfallet bara fiskslag för vilka normkvantiteter ej bestämts.

Med hänsyn till att ett flertal faktorer inverkar på prisbildningen är det mycket vanskligt att göra några mer välgrundade prognoser för prisutvecklingen för 1982/83. Vad beträffar sillmarknaden har denna sedan sommaren 1981 varit instabil. Det finns enligt nämnden ingen anledning anta att det under kommande regleringsperiod inträffar något som gör marknadsbilden mer positiv från fiskets synpunkt. Ett osäkerhetsmoment som tillkommit den senaste tiden är återinförandet av silltullarna i EG och den effekt detta

kan få på den svenska sillexporten. Sillpriserna under 1982/83 har mot denna bakgrund bedömts bli lika låga som under 1981. När det gäller torsk är bilden mer optimistisk. Torskpriserna på europamarknaden är goda beroende framför allt på att tillgången på torsk minskat såväl i Nordsjön som i Atlanten. De höga priserna i både Nordamerika och Europa har dock medfört ett ökat torsk-fiske som på litet längre sikt kan komma att pressa priserna. Den allmänna bedömningen är att priserna kommer att ligga kvar på en relativt hög nivå under det närmaste året.

En viss ökning av avsättningen av fisk på den inhemska marknaden skulle kunna förväntas som en följd av minskade livsmedels-subventioner. Tillgängliga uppgifter tyder emellertid inte på att någon påtaglig konsumtionsökning ännu kommit till stånd. I detta sammanhang bör påpekas att för sill får en inhemsk konsumtions-ökning sannolikt endast marginell betydelse eftersom exporten är helt dominerande för avsättningen.

6. Regleringskostnader och finansiering under 1981/82

Behållningen i Svensk Fisks konjunkturutjämningsfond uppgick per den 1 juli 1981 till 47,7 milj kr. Vid samma tidpunkt var behållningen i jordbruksnämndens prisregleringskassa 35,7 milj kr, d v s sammanlagt 83,4 milj kr. Prisregleringsavgift tas ut med 6 % eller motsvarande belopp i öre per kg, vilket beräknas ge ca 50 milj kr per regleringsår. Härtill kommer ränteutgifter på ca 5 mkr. De sammanlagda tillgångarna under innevarande regleringsår kan således beräknas till ca 135 milj kr.

De sammanlagda kostnaderna för prisregleringen under innevarande regleringsår har beräknats till 60,9 milj kr varav kostnaderna för pristilläggen har beräknats till ca 50 milj kr. Härtill kommer kostnader för utsättning av lax och ål med 2,5 milj kr. Dessutom tillkommer kostnader för Svensk Fisks administration med ca 6 milj kr samt jordbruksnämndens uppbörds-kostnader med ca 0,5 milj kr.

Som framgår under avsnitt 5 är det inte nu möjligt att för hela 1981/82 närmare beräkna kostnaderna för pristilläggen för de fiskslag som ingår i normprissystemet. F n föreligger uppgift om kostnaderna för pristilläggen under perioden juli - december 1981, d v s för de sex första månader som normprissystemet varit i bruk. Dessa kostnader belöper sig till ca 26 milj kr. Erfarenhetsmässigt uppgår fångsterna under första halvåret av ett kalenderår till ca 60 % av totalfångsten. Mot denna bakgrund kommer med all sannolikhet kostnaderna att betydligt överstiga 50 milj kr. Troligen kommer kostnaderna för pristilläggen 1981/82 att belöpa sig till ca 65 milj kr, d v s 15 milj kr mer än beräknat.

Prisregleringen under innevarande regleringsår skulle därmed komma att kosta sammanlagt ca 80 milj kr. Det skulle i sin tur innebära att tillgångarna i jordbruksnämndens regleringskassa och Svensk Fisks konjunkturutjämningsfond sammanlagt skulle komma att minska till ca 55 milj kr per den 1 juli 1982. Härtill kommer ca 50 milj kr i intäkter från prisregleringsavgifter under förutsättning att denna bibehålls oförändrad. Sammanlagt skulle således ca 105 milj kr vid oförändrade prisregleringsavgifter stå till förfogande för prisregleringen under regleringsåret 1982/83.

7. Förslag till normpriser m m för regleringsåret 1982/83

7.1 Normpriser

Som utgångspunkt för förslaget till normpriser har nämnden haft normpriserna för innevarande regleringsår. Dessa har räknats upp med hänsyn till dels känd kostnadsutveckling under perioden december 1980, december 1981, dels löneutvecklingen enligt 1981 års löneavtal¹⁾ inkl förtjänstutvecklingsgaranti. Det produktionsmedelsprisindex för fiskerinäringen som jordbruksnämnden konstruerat och som använts vid tidigare överläggningar, har under ovan nämnda period stigit med i genomsnitt 11,5 %. Den avtalsmässiga löneutvecklingen inkl förtjänstutvecklingsgaranti under 1981 uppgick till 5,2 %. Vidare har avdrag gjorts för en viss rationaliseringsvinst, i detta fall beräknat som ökning i arbetsproduktiviteten. Sammanvägt för både produktionskostnadsökning och lönepåslag efter avdrag för rationaliseringsvinst innebär detta ett påslag med 8 %.

Mot bakgrund av bl a lönsamhet och marknadsläge bör normpriset för stor sill räknas upp med knappt 4 % och övriga i systemet ingående fiskslag med knappt 10 %. Detta innebär att normpriserna i genomsnitt kommer att räknas upp med 8 %, d v s det sammanvägda värdet av produktionskostnadsökning och lönepåslag. Förslaget till normpriser för regleringsåret 1982/83 samt jämförelse med priserna för innevarande år återfinns i bilaga 2.

7.2 Normkvantitet

Enligt statsmakternas beslut skall normkvantitet fastställas i syfte att hindra att prisstödet leder till alltför stor ökning av fisket efter vissa fiskslag och därmed till icke önskvärda överskott av konsumtionsfisk som inte skulle kunna tas till vara som människoföda. Reglerna för normkvantitet anger för vilken kvantitet pristillägg utgår. De medför således i och för sig inte någon begränsning i fisket.

För regleringsåret 1981/82 har normkvantitet fastställts endast för sill/strömming. Den uppgår till 88 000 ton. Under perioden juli - december 1981 har ca 45 000 ton avräknats från denna kvantitet.

1) Inklusiva de sociala avgifterna.

Efterfrågan väntas inte komma att förändras under 1982/83 medan däremot utbudet kan komma att öka bl a till följd av att det legala sillfisket i Nordsjön kan komma att återupptas, om än i begränsad omfattning. Vidare är det osäkert i vilken utsträckning den svenska exporten av sill till den gemensamma marknaden kan komma att påverkas av EG:s beslut att återinföra tull på sill under den del av året när det svenska sillfisket är som störst.

Jordbruksnämnden och delegationerna har enats om en mindre nedskärning av normkvantiteten för att anpassa den prisstödda produktionen till av nämnden bedömt marknadsläge. Nämnden föreslår därför att normkvantiteten för regleringsåret 1982/83 sätts till 86 000 ton.

Fördelningen av normkvantiteten sker under innevarande regleringsår enligt principen mån och vecka. I praktiken innebär detta att för varje regleringsperiod, som i stort sett motsvaras av kalendermånad, fastställs andelen av den fångst som skall vara pristilläggsberättigad. Denna metod har den fördelen att fiskelaget på förhand vet hur stor del av fångsten som kan bli pristilläggsberättigad.

Parterna har enats om att samma fördelningsmetod bör tillämpas även under nästkommande regleringsår. Systemet bör dock utvärderas så snart detta anses möjligt.

7.3 Pristillägg

Pristillägg kan utgå om jämförelsepriset (det genomsnittliga avräkningspriset till fiskaren) understiger normpriset. Storleken av den andel av skillnaden mellan normpris och jämförelsepris som skall utgå i pristillägg skall enligt statsmakternas beslut tas upp vid överläggningarna.

Parterna har enats om att pristillägg för samtliga fiskslag utom sill/strömning bör utgå med i princip 75 % av skillnaden mellan normpris och jämförelsepris. För sill/strömning bör pristillägg utgå med 70 % av skillnaden.

7.4 Överskottspris

En lägsta prisnivå skall upprätthållas för den fisk som säljs på marknaden. Lägstapriserna fastställs av regleringsföreningen Svensk Fisk. För den fisk som inte kan säljas till lägstapriser fastställer Svensk Fisk överskottspriser. Nivån för överskottspriserna avgörs enligt statsmakternas beslut ytterst av de medel som Svensk Fisk disponerar för detta ändamål, d v s i första hand de marknadsintäkter som flyter in från försäljningen av till föreningen överlämnade kvantiteter. För att överskottspriserna enligt denna konstruktion inte skall bli för låga enades parterna vid föregående års överläggningar om att koppla överskottspriset till lägstapriset. Under innevarande regleringsår får således överskottspriset för sill/strömning utgöra högst 60 % av lägstapriset i den lägre serien, d v s industripriserna. För torsk är motsvarande procentsats 70 % och för övriga fiskslag 80 % av lägstapriset i den lägre serien.

Trots den ovannämnda kopplingen och trots att den högsta tillåtna procentsatsen utnyttjats i praktiken har det visat sig att ersättning till fiskaren för överskotten, framför allt på ostkusten, blivit liten. Med hänsyn härtill och då Svensk Fisks kostnader för överskotten hittills varit mycket begränsade utgår under andra hälften av innevarande regleringsår ett extra stöd för de mindre storlekarna av sill/strömming. Stödet innebär att fiskaren i fast tillägg erhåller skillnaden mellan en krona och överskottspriset vilket för exempelvis minsta storleken innebär 40 öre/kg.

Parterna har nu enats om att detta system bör gälla även under 1982/83. Det innebär att nu gällande procentsatser inte ändras samt att det extra stödet för överskotten av de mindre storlekarna av sill/strömming bibehålls. Svensk Fisks kostnader för överskotten får dock inte överstiga 6 milj kr. Parterna har vidare enats om att hela frågan om överskottshanteringen bör utredas av jordbruksnämnden efter samråd med Svensk Fisk och Sveriges Fiskares Riksförbund. Vissa ändringar i nu gällande system för överskotten bör med regeringens medgivande kunna genomföras under loppet av kommande regleringsår under förutsättning att kostnadsramen inte överskrids.

7.5 Särskilt låginkomststöd

Under innevarande regleringsår utgår ett särskilt låginkomststöd till fiskare på ostkusten. Stödet innebär f n att ett regionalt fraktstöd utgår med 11 öre per kg för strömming av storlek 2 - 4 som förs i land på ostkusten av yrkesfiskare bosatt inom ostkustens prisregleringsområde. Stödet utbetalas av Svensk Fisk direkt till fiskaren. Parterna har enats om att föreslå att stödet till ostkusten utgår med oförändrat belopp även under regleringsåret 1982/83.

Prisstöd utgår f n för de viktigare slagen av sötvattensfisk i form av särskilda pristillägg. Dessa pristillägg är för innevarande regleringsår 1:55 kr per kg för gädda, gös och sik och 1:10 kr per kg för abborre, lake och siklöja. Parterna har enats om att föreslå att dessa pristillägg räknas upp till 1:63 kr resp 1:16 kr per kg. Vidare föreslås att pristillägg skall utgå endast om avräkningspriset till fiskaren minst motsvarar pristilläggets storlek.

Sötvattensfisken omfattas f n inte av prisregleringssystemet. Från Fiskets förhandlingsdelegation har framförts önskemål att frågan om prisreglering för dessa fiskslag utreds. Jordbruksnämnden avser därför att efter samråd med Svensk Fisk utreda frågan inför nästa års överläggningar.

Parterna har slutligen enats om att föreslå att en milj kr anslås för ytterligare låginkomststöd inom fisket. Det torde få ankomma på jordbruksnämnden att efter hörande av delegationerna besluta om den närmare utformningen av stödet.

7.6 Särskilda stödåtgärder

7.6.1 Råräka

För råräka utgår under innevarande regleringsår ett fast pristillägg med 1:50 kr per kg. Parterna har enats om att föreslå att detta pristillägg för det kommande regleringsåret räknas upp till 1:60 kr per kg.

7.6.2 Makrill

Eftersom makrillfisket är ett utpräglat säsongfiske har detta medfört att makrill t v ligger utanför normprissystemet. Däremot har det tidigare regleringssystemet med minimi- och garanti-priser bibehållits samtidigt som ett fast pristillägg utgår. Detta är under innevarande år 0:50 kr per kg. Vidare äger Svensk Fisk tillämpa speciella regler beträffande överskottshanteringen för ringnotsmakrill.

Parterna har enats om att föreslå att nu gällande regler för makrill bibehålls även under 1982/83 samt att pristillägget räknas upp till 0:55 kr per kg.

7.6.3 Storbackelånga

Det svenska fisket efter s k storbackelånga är numer av mycket begränsad omfattning. Det har därför ansetts att detta fiskslag svårligen kan inpassas i normprissystemet. I stället tillämpas ett system med fasta pristillägg. Dessa är f n för långa utan huvud 1:63 kr per kg och för långa med huvud 1:39 kr per kg. Parterna har enats om att föreslå att dessa pristillägg för försäljningssäsongen 1982 räknat upp till 1:73 kr resp 1:47 kr per kg. Det är dock osäkert om något svenskt fiske efter storbackelånga kommer till stånd under 1982.

7.7 Kostnader för regleringen 1982/83

7.7.1 Kostnader för den löpande regleringen

Som framgått av det föregående är det svårt att med någon större säkerhet beräkna den definitiva kostnaden för regleringen. Denna påverkas förutom av marknadsutvecklingen av landade kvantiteter av de fiskslag som ej åsatts normkvantitet. Det gäller härvid i första hand torsk. Mot bakgrund av den gjorda marknadsbedömningen av de föreslagna normpriserna samt normkvantiteten för sill/strömning har kostnaderna för pristillägg uppskattats uppgå till ca 76 milj kr under 1982/83. Den angivna kostnaden torde i första hand få anses som ett rimligt prognosvärde. För täckande av Svensk Fisks kostnader av överskottshanteringen har beräknats åtgå högst 6,0 milj kr. Av de föreslagna formerna

för låginkomststöd har beräknats 1,2 milj kr för det regionala fraktstödet på ostkusten, 1,6 milj kr för pristillägg på sötvattensfisk samt 1,0 milj kr för ytterligare satsning på låginkomsttagare inom fisket. Kostnaden för de ovan under punkt 7.6 föreslagna särskilda stödåtgärderna har beräknats till sammanlagt 2,3 mkr. Skulle fisket efter storbackelånga utbli reduceras denna kostnad med 0,3 milj kr.

Den sammanlagda kostnaden för prisregleringen beräknas således komma att uppgå till ca 88 milj kr.

7.7.2 Utsättning av ål och lax

Enligt förhandlingsuppdraget bör nämnden avge förslag även till disposition av medel ur prisregleringskassan för fisk för att bestrida kostnaderna för utsättning av laxfisk och ål. Parterna föreslår att ett belopp av 3 milj kr ur prisregleringskassan utgår för finansiering av dessa kostnader under budgetåret 1982/83.

7.7.3 Jordbruksnämndens uppbördskostnader

Jordbruksnämndens kostnader för uppbörd och kontroll av avgifter beräknas uppgå till ca 0,5 milj kr för det kommande regleringsåret. Dessa kostnader täcks med medel ur prisregleringskassan.

7.7.4 Svensk Fisks kostnader

Parterna föreslår att kostnaderna för Svensk Fisks administration etc får täckas genom de ränteintäkter som uppkommer hos föreningen eller konjunkturutjämningsfonden. I den mån dessa medel inte räcker till bör erforderligt medelsbehov få täckas genom uttag ur fonden.

7.7.5 Regleringens totala kostnad

De sammanlagda kostnaderna för regleringen under 1982/83 inkl administrations- och uppbördskostnader samt medel till utsättning av ål och lax beräknas komma att uppgå till ca 98 milj kr.

7.8 Regleringens finansiering under 1982/83

Regleringsföreningen Svensk Fisk föreslås för den löpande prisregleringsverksamheten för 1982/83 tillföras 70 milj kr ur prisregleringskassan för fisk. Därutöver bör föreningen med medel ur konjunkturutjämningsfonden bestrida kostnaderna för överskottshanteringen, särskilda stödåtgärder samt ovan angivna former av låginkomstsatsning. Ur fonden bör vidare täckas de kostnader för pristilläggen som överstiger 70 milj kr samt de kostnader för föreningens administration etc som överstiger ränteintäkterna.

Förslaget till finansiering av prisregleringen för verksamhetsåret 1982/83 innebär att tillgångarna i Svensk Fisks konjunktur-utjämningsfond kommer att tömmas så gott som helt. Enligt prop 1979/80:169 krävs att regeringen lämnar särskilt medgivande för att tillgångarna i konjunkturutjämningsfonden skall få understiga 20 milj kr.

Kostnaderna för utsättning av ål och laxfisk samt jordbruksnämndens uppbördskostnader föreslås täckas med medel ur prisregleringskassan. För ål och laxfisk tas f n inte ut någon prisregleringsavgift. Det har heller inte bedömts möjligt att införa en sådan avgift under nästkommande regleringsår. I första hand för att finansiera utsättningskostnaderna samt kostnaderna för pristilläggen för sötvattensfisk föreslår därför nämnden i samförstånd med de båda delegationerna en höjning av den nuvarande prisregleringsavgiften.

Nämnden är medveten om de handelspolitiska synpunkter som torde kunna läggas på en ytterligare höjning av prisregleringsavgiften. Nämnden har emellertid gjort den bedömningen att i rådande statsfinansiella läge en sådan höjning är den enda finansieringsform som står tillbuds om regleringen under 1982/83 skall kunna finansieras utan lån. Om regeringen finner det lämpligt att tillämpa annan finansieringsform, t ex över statsbudgeten, har nämnden intet att erinra häremot.

Ovannämnda förslag till finansiering innebär att ur jordbruksnämndens prisregleringskassa för fisk skulle användas 73 milj kr. Under förutsättning att ovanstående förslag till höjning av prisregleringsavgiften godtas kommer behållningen i prisregleringskassan att uppgå till 5 - 8 milj kr vid utgången av regleringsåret 1982/83.

Jordbruksnämnden vill rörande finansieringen av prisregleringen på fisk nu särskilt fästa statsmakternas uppmärksamhet på följande förhållanden. Fiskerikommittén, som föreslog normprissystemet, tänkte sig att systemet normalt skulle finansieras via prisregleringsavgifter. Kommittén föreslog att en avgift av 4 % borde vara en lämplig riktpunkt med hänsyn till belastningen på konsumenterna. I prop 1977/78:112 med riktlinjer för fiskeripolitiken samt i riksdagsbeslut har också uttalats att systemet i huvudsak borde finansieras genom avgifter. Något riktmärke för avgifternas storlek anges dock inte i nämnda proposition utan denna fråga skulle få tas upp i överläggningarna mellan parterna. Samtidigt underströks dock att statsmakterna har ett ansvar för att prisregleringen kan upprätthållas.

Vid överläggningarna hösten 1980 föreslog nämnden att prisregleringsavgiften skulle höjas från fyra till sex procent från den 1 januari 1981. I den nu av parterna antagna uppgörelsen föreslås en höjning av avgiften till 7 % fr o m den 1 juli 1982.

Om det nuvarande relativt svaga marknadsläget består och man samtidigt vill ge kompensation åt fisket för kostnadsökningar och lönepåslag som jämförbara grupper erhållit kommer fonderna (jordbruksnämndens prisregleringskassa och Svensk Fisks Konjunktur-utjämningsfond) enligt nämnden att vara så gott som tömda vid ingången till regleringsåret 1983/84. Detta förhållande kräver antingen att regleringsavgiften under 1983/84 måste höjas mycket kraftigt till storleksordningen 12 - 15 % och att ytterligare fiskslag beläggs med prisregleringsavgift eller att regleringskostnaderna på nytt delvis bestrids med statsmedel över statsbudgeten. I samband med årets överläggningar har diskuterats en viss modifiering av normprissystemet till följd av det nyss beskrivna läget. Något förslag till sådan ändring har parterna ej kunnat enas om.

8. Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer nämnden

1. att prisregleringen för fisk under budgetåret 1982/83 utformas på sätt ovan föreslagits.
2. att normpriser och normkvantiteter fastställs på sätt ovan angetts.
3. att nämnden bemyndigas att på angivna grunder utbetala 70 milj kr till Svensk Fisk för kostnaderna för pristilllägg under tiden den 1 juli 1982 - 30 juni 1983.
4. att nämnden bemyndigas lämna tillstånd för att ovan angivna fasta pristilllägg får utgå på sötvattensfisk, råräka, makrill och storbackelånga.
5. att regionalt fraktstöd lämnas med samma belopp som under budgetåret 1981/82 och enligt bestämmelser som får beslutas av nämnden.
6. att nämnden bemyndigas disponera en milj kr för låginkomst-satsning.
7. att nämnden bemyndigas medge Svensk Fisk rätt att disponera hela behållningen i konjunkturutjämningsfonden för kostnaderna för regleringen.
8. att nämnden bemyndigas att meddela närmare bestämmelser om pristilllägg.
9. att prisregleringsavgiften fr o m den 1 juli 1982 höjs från högst sex till högst sju procent eller till belopp som i stort sett svarar mot den höjda procentavgiften.

10. att regleringen av import och export av fisk för budgetåret 1982/83 bestäms på samma sätt som under innevarande budgetår.
11. att i förekommande fall högst en milj kr av de fettvaruavgifter som tas ut vid härdning av sillolja av inhemskt ursprung med avdrag för vad som kan beräknas återbetalas vid export överförs till prisregleringskassan för fisk.

Detta ärende har, på föredragning av byrådirektören Sten, avgjorts av generaldirektören och ledamöterna Eriksson, Hillbom, Lindfors och Tiberg. Därvid har även avdelningschefen Sjöberg och byråchefen Ågren närvarit. Vid utarbetandet av denna skrivelse har även avdelningschefen Annerén och avdelningsdirektören Holmberg medverkat.

Ingvar Lindström

Roland Sten

Bilaga 1Avräkningspriser och utbetalda pristillägg år 1981. Öre/kg

	<u>1:a hå</u>	<u>2:a hå¹⁾</u>	<u>Hela året 1981</u>
<u>Stor sill</u>			
Avr.pris	186	201	194
Pristillägg	12	52	33
<u>Liten sill</u>			
Avr.pris	159	166	163
Pristillägg	18	22	20
<u>Torsk</u>			
Avr.pris	270	280	273
Pristillägg	43	53	46
<u>Kokräka</u>			
Avr.pris	2370	2648	2497
Pristillägg	131	150	140
<u>Övriggrupp I</u>			
Avr.pris	329	356	343
Pristillägg	20-48 ²⁾	77	..
<u>Övriggrupp II</u>			
Avr.pris	415	446	429
Pristillägg	27-56 ²⁾	98	..
<u>Övriggrupp III</u>			
Avr.pris	749	902	816
Pristillägg	39-70 ²⁾	179	..
<u>Övriggrupp IV</u>			
Avr.pris	192	188	191
Pristillägg	20-35 ²⁾	40	..

- 1) Pristillägg enligt normprissystemet tillämpas
- 2) Omgruppering av fiskslag medför att ett genomsnitt inte här angetts

Bilaga 2

Fiskslag/ normprisgrupp	Nuvarande normpris (kr/kg)	Förslag till norm- pris (kr/kg)
Sill/strömming, stor	2:70	2:80
Sill/strömming, liten	1:95	2:14
Torsk	3:51	3:85
Kokräka	27:00	29:64
Övriggrupp I ¹⁾	4:60	5:05
Övriggrupp II ²⁾	5:70	6:26
Övriggrupp III ³⁾	11:35	12:46
Övriggrupp IV ⁴⁾	2:30	2:52

- 1) I övriggrupp I ingår gråsej, vitling, sandskädda och pigghaj.
 2) I övriggrupp II ingår kolja, rödspotta, havskatt och lyrtorsk.
 3) I övriggrupp III ingår kummel, rödtunga och bergtunga.
 4) I övriggrupp IV ingår lubb, skrubba och horngädda.